

မွေ့အမေးအဖြေများ

၁၂။ လေးကျွန်းတစ်မြင်းမိုရ်၊ မြင်းမိုရ်တောင်ဆိုတာ ဘုရားဟောလား

လေးကျွန်း တစ်မြင်းမိုရ်

ရိုသေစွာ လျှောက်ထားပါရစေ အရှင်ဘုရား၊

တပည့်တော် ကာလိဖိုးနီးယားက ကျောင်းသားတစ်ယောက်ပါ။ မိတ်ဆွေတစ်ယောက်က ကျွန်းကြီး လေးကျွန်း ပတ်ရံထားတဲ့ စိတ်ကူးယဉ်တောင် (မြင်းမိုရ်တောင်) အကြောင်းကို ပြောလာပါတယ်။ မြင်းမိုရ်တောင်နဲ့ ကျွန်းကြီးလေးကျွန်း အကြောင်းကို ဗုဒ္ဓဟောကြားပါသလား။ ဒါမှမဟုတ် အဲဒီတောင်က စိတ်ကူးယဉ် ဒဏ္ဍာရီ သက်သက်လား။ ဗုဒ္ဓကိုယ်တိုင် ဟောကြားခဲ့ တယ်ဆိုရင် နည်းနည်းလောက် ထပ်ဆင့် ရှင်းပြပေးပါ။ ယနေ့ ခေတ်သစ်သိပ္ပံနဲ့ကော ဘယ်လို ညှိယူပါမလဲ။

ပရိနိဗ္ဗာန်

ဗုဒ္ဓစကား

အခါတစ်ပါးမှာ မြတ်ဗုဒ္ဓက အရှင်အာနန္ဒာကို 'အာနန္ဒာ၊ စူဠနိကာ လောကဓာတ် တစ်ထောင်၊ မဇ္ဈိမိကာလောကဓာတ် တစ်သန်း၊ မဟာလောကဓာတ် ကုဋေတစ် သိန်းရှိတယ်။ လောကဓာတ်တစ်ခုစီမှာ မြင်းမိုရ်တောင် တစ်ခု၊ အရှေ့ကျွန်း တစ်ခု၊ အနောက်ကျွန်း တစ်ခု၊ တောင်ကျွန်းတစ်ခု၊ မြောက်ကျွန်း တစ်ခုစီရှိတယ် (အံ ၁၊ ၂၂၈)'လို့ မိန့်တော်မူဖူးပါတယ်။ တစ်ခါမှာတော့ ဗုဒ္ဓက 'ရဟန်းတို့၊ ကာမဘုံကို အများဆုံး ခုနစ်ကြိမ်ပဲ လာရဦးမဲ့ သောတာပန် အရိယာ တစ်ယောက်ဟာ မြင်း မိုရ် တောင်လောက်ရှိတဲ့ ဒုက္ခအစုကို ဖျက်ဆီးခဲ့ပြီးပြီ။ ကျန်နေသေးတဲ့ ဒုက္ခကတော့ ပဲနောက်စေ့အရွယ် ကျောက်စရစ်ခဲ ခုနစ်လုံးစာမျှပါပဲ။ ဒါကြောင့် သင်တို့ တစ်တွေ ဒုက္ခငြိမ်းအောင် တရားအားထုတ်ကြ (သံ ၃၊ ၃၉၈)' လို့လဲ မိန့်တော်မူဖူးပါတယ်။

ဗုဒ္ဓဟောတဲ့ သုတ္တန်တွေလို့ ထေရဝါဒက ယုံကြည် လက်ခံထားတဲ့ အင်္ဂုတ္တရနိဗ္ဗာန်၊ သံယုတ္တနိကာယ်က သုတ်တစ်ချို့ကို ထုတ်ပြလိုက်တာပါ။ မဇ္ဈိမ နိကာယ်မှာလဲ အလားတူ မြင်းမိုရ်တောင် ဥပမာတွေ ရှိပါတယ်။ ဖော်ပြပြီး သာဓကတွေအရ 'မြင်းမိုရ်တောင်' 'ကျွန်းကြီး လေးကျွန်း' ဆိုတဲ့ ဝေါဟာရ တွေကို မြတ်ဗုဒ္ဓ သိတော်မူ သို့မဟုတ် မြတ်ဗုဒ္ဓ နှုတ်တော်နဲ့ သုံးနှုန်း တော်မူခဲ့တယ် ဆိုတာပါပဲ။

အဖွင့်ကျမ်းများ

အဋ္ဌကထာလိုအော်တဲ့ အဖွင့်ကျမ်းတွေဟာလဲ သံဂါယနာ သုံးတန်တင်ခဲ့တာ (သာရတ္ထ-ဋီ ၁၊ ၁၈) ဖြစ်လို့ ဘုရား ဟောပါဠိတော်တွေလိုပဲ လေးစားခံရပါ တယ်။ ဒီအဖွင့်ကျမ်းတွေမှာတော့ မြင့်မိုရ်တောင်ကို ပတ်ရံနေတဲ့ တောင်ခုနစ်လုံး၊ ကျွန်းကြီး လေးကျွန်း၊ သမုဒ္ဒရာ လေးစင်းရှိတယ်။ တစ်ကျွန်းမှာ နေ အလင်းရောင် ရနေတုန်း အခြားကျွန်းတွေ မှောင်နေတယ် (ဝိသုဒ္ဓိ ၁၊ ၁၉၉။ သုတ္တန်-ဋ္ဌ ၂၊ ၁၈၄ စသည်)။ စကြဝဠာ အနန္တ (စကြဝဠာဟာ အဆုံးမရှိ၊ ဗုဒ္ဓဝံသ-ဋ္ဌ၊ ၄၉ စသည်)လို့ ဖွင့် ဆိုကြပါတယ်။

မြင်းမိုရ်တောင်ဟာ ကမ္ဘာမြေရဲ့ အလယ်ဗဟိုမှာ ရှိတယ် (Pali Proper Names, III, p. 1136)။ ပကတိ မျက်စိနဲ့ မမြင်နိုင်ဘူးလို့လဲ ဆိုတယ် (လူသေလူဖြစ် ဝိနိစ္ဆယ၊ စာ-၆၆၂)။ အရှင်အဿဂုတ္တ မထေရ်ဟာ ခက်ခဲနက်နဲတဲ့ မေးခွန်းကို မေးတတ်သူ မိလိန္ဒမင်းကို ပြန်ချေပဖို့ အစီအစဉ်နဲ့ ပတ် သက်တဲ့ သံယာအစည်း အဝေးတစ်ရပ်ကို (မြင်းမိုရ်တောင်ရဲ့ အရံတောင်စဉ် ခု နှစ်လုံးထဲမှာ ပါတဲ့) ယုဂန္တီရ်တောင်ထိပ်မှာ ကျင်းပခဲ့ပါသတဲ့ (မိလိန္ဒ၊ ၅)။ ဒါတွေကတော့ ထေရဝါဒကျမ်းဂန် တွေမှာ ဖော်ပြတဲ့ လေးကျွန်းတစ်မြင်းမိုရ်၊ တောင် စဉ်ခုနစ်တန်နဲ့ စကြဝဠာအနန္တ အယူအဆဖြစ်ပါတယ်။

ဗုဒ္ဓဝါဒနဲ့ သိပ္ပံ

ဗုဒ္ဓဟာ သိပ္ပံဆရာမဟုတ်၊ ဗုဒ္ဓဝါဒဟာလဲ သိပ္ပံပညာ မဟုတ်ပါဘူး။ ဗုဒ္ဓဝါဒနဲ့ သိပ္ပံပညာဟာ ရထားလမ်းလို မျဉ်းပြိုင်သွားနေခြင်းသာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဗုဒ္ဓဝါဒဟာ စကြဝဠာကို သုတေသန မလုပ်ပါဘူး။ စကြဝဠာကို သုတေသနလုပ်ဖို့က သိပ္ပံဆရာတို့ရဲ့ တာဝန်ပါ။ ဒါပေမဲ့ ဒီယနိကာယ်၊ အဂ္ဂည သုတ် ပါဠိတော်မှာ သက်ရှိ သတ္တဝါတွေနဲ့ တကွ ကမ္ဘာလောကဟာ ရှေးဦးမိုး ရွာ သွန်းလိုက်လို့ ကမ္ဘာမြေ စတင်ဖြစ် တည်ပုံ တိုးတက်လာပုံ တည်မြဲနေပုံ၊ မီး ရေ လေတို့ကြောင့် ပျက်စီး ရပုံတွေကို ဖော်ပြပါတယ်။ ဗုဒ္ဓဘာသာကျမ်းဂန်တွေက 'တစ်ချိန်မှာ နေခုနစ်စင်း တစ်ပြိုက်နက် ပေါ်ထွက်လာပြီး ယင်း အပူရှိန်ဟာ ကမ္ဘာမြေကို လောင်ကျွမ်းပစ် လိုက်တယ်'လို့ ဆိုတယ်။

သိပ္ပံဆရာတွေကလဲ 'လွန်ခဲ့တဲ့နှစ်ပေါင်း ၁၃ ဘီလီ ယ်ခန့်က မဟာပေါက်ကွဲမှု (Big Bang) ဖြစ်ပေါ်ခဲ့တယ်။ နှစ်ကာလများစွာ ကြာပြီးနောက် ကမ္ဘာမြေမျက်နှာပြင်ပေါ်မှာ ပြောင်းလဲမှု အစီအရီ ဖြစ်ပေါ်လာတယ်'လို့ ဆိုတယ်။ 'စကြဝဠာနဲ့ သက်ရှိတို့ဟာ သဘာဝနိယာမ သို့မဟုတ် သဘာဝရွေး

ချယ်မှု (natural selection)ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့တယ်။ ဒီစကြဝဠာမှာ ကမ္ဘာမြေအပေါ်ယံလွှာ ဖြစ်ပေါ်ပြီးနောက် စကြဝဠာဆိုင်ရာ ပြောင်းလဲမှုဖြစ်စဉ် ပေါ်လာတယ်ဆိုတဲ့ သိပ္ပံအဆိုတွေဟာ ဗုဒ္ဓဝါဒနဲ့ အနီး စပ်ဆုံး ဖြစ်နေတာကို တွေ့နိုင်ပါတယ်။

ထာဝရဘုရားသခင်ရဲ့ ဆန္ဒတစ်ခုတည်းနဲ့ သက်ရှိသက်မဲ့ အားလုံးနဲ့ ဒီကမ္ဘာလောက စတင်ဖြစ်တည်ခဲ့တယ် ဆိုတာကိုတော့ သိပ္ပံကရာ ဗုဒ္ဓဝါဒကပါ ငြင်းပယ်ပါတယ်။

ဓမ္မစက္ခု (တတိယမျက်လုံး)

မြတ်ဗုဒ္ဓလက်ထက်က အရှင်အနုခွါမထေရ်ဟာ ဒိဗ္ဗစက္ခု အဘိညာဉ်နဲ့ တစ်ချိန်လုံး မိမိရဲ့ခန္ဓာကိုယ်ကို ရှုပြီးတော့ နေရာမှာ ခန္ဓာတစ်ကိုယ်လုံးမှာ ပိုးမျိုးပေါင်း ရှစ် သောင်းရှိပြီး အဲဒီပိုးတွေဟာ အချင်းချင်း ထိုးဆိတ် ကြ၊ ကျင်ကြီးကျင်ငယ် စွန့်ကြ၊ တစ်ချို့ နာမကျန်း၊ တစ်ချို့ သေနေကြတာတွေကို တွေ့ရသတဲ့ (မ-ဋ္ဌ ၂၊ ၃၃)။ Readers' Digest (၁၉၉၉ ခုနှစ်၊ လကို မမှတ်မိ) မှာ မျက်တောင်မွှေးပေါ်က သန်းချီရှိတဲ့ ပိုးမွှားလေးတွေ အချင်းချင်း တိုက်ခိုက်နေကြတာ၊ မိတ်လိုက်နေကြတာ၊ မိတ်လိုက်တဲ့အခါ အသုံးပြုတဲ့ ဓမ္မယာလီဝိ ကလေးလိုဟာကို ကျောမှာလွယ်ပြီး ပြေးလိုက် လွှားလိုက် လုပ်နေကြတာတွေကို အနုကြည့် မှန်ပြောင်းနဲ့ မြင်ရကြောင်း ဖတ်ဖူးခဲ့တာကို အမှတ်ရမိပါတယ်။

မြန်မာပြည် တရားဌာနတစ်ခုမှာ သုံးလလောက် တရားထိုင်ဖူးတဲ့ ဝေလနယ် (အင်္ဂလန်နိုင်ငံ) က ပရိဖက်ဆာ တစ်ယောက်နဲ့ ဆုံဖူးပါတယ်။ သူ တရားထိုင် နေတုန်း ခိုင်ကျည်တဲ့ သမာဓိစွမ်းအားနဲ့ မိမိရဲ့ ဝမ်းဗိုက်ထဲမှာရှိတဲ့ ကလီစာ အားလုံးကို တွေ့နေရပြီး အူတစ်နေရာမှာ ရောဂါလက္ခဏာလို့ ယူဆရတဲ့ အရာတစ်ခုကို တွေ့တွေ့နေလို့ ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာရဲ့ ခွင့်ပြုချက်နဲ့ မိမိနိုင်ငံကိုပြန်ပြီး ဆေးစစ်ကြည့်ရာမှာ တကယ်ပဲ ဖြစ်နေလို့ လက်မတင် ကလေး မိလိုက်ကြောင်း သူက ပြောပြပါတယ်။ ဒါတွေဟာ ယုံတမ်းစကားတွေ မဟုတ်ပါဘူး။ မည်သူမဆို စိတ်ပိုင်းဘဝ လေ့ကျင့်မှုနဲ့ တကယ် ရနိုင်တဲ့ စွမ်းရည်မျိုးပါ။

ကျမ်းဂန်တွေမှာ ဗုဒ္ဓရဲ့ ဒိဗ္ဗစက္ခု၊ မြင်နိုင်စွမ်းအား၊ အဂ္ဂသာဝကတွေရဲ့ ဒိဗ္ဗစက္ခု မြင်နိုင်စွမ်းအား၊ သာမန်ပုဂ္ဂိုလ်တွေရဲ့ ဒိဗ္ဗစက္ခု မြင်နိုင်စွမ်း အားတွေကို ခွဲခြားပြထားပါတယ်။ ဗုဒ္ဓဟာ ဒိဗ္ဗစက္ခုနဲ့ စကြဝဠာ ကုဋေ တစ်သိန်းအလွန်ကို လှမ်းမြင်နိုင်ပါသတဲ့။

မေးခွန်းရဲ့ အဖြေ

လေးကျွန်း တစ်မြင်းမိုရ်နဲ့ စကြဝဠာအနန္တဆိုတာကို ဗုဒ္ဓဟောအနေနဲ့ လက်ခံထားတဲ့ ပါဠိတော်တွေမှာ တွေ့ရတာတော့ သေချာပါတယ်။ ခေတ်သစ် သိပ္ပံ အမြင်နဲ့ ကြည့်ရင် တစ်ထပ်တည်းတော့ ကျချင်မှ ကျမယ်။ အေးလေ၊ လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်ပေါင်း နှစ်ထောင့် ငါးရာကျော်က စာဆိုနဲ့ ယနေ့ခေတ် လက်တွေ့ ဟာ တစ်ထပ်တည်း ဖြစ်နိုင်ပါ့မလား။

ဒါပေမဲ့ ကမ္ဘာ့ဝင်ရိုး ဆိုတာကို ဆုပ်ကိုင် မပြနိုင်သလို မြင်းမိုရ်တောင်ကိုလဲ မမြင်နိုင်ဘူးလို့ ညီယူလိုက်ရင် ဘဝင်ကျနိုင်ပါလိမ့်မယ်။ အမေရိက တိုက်မှာ လင်းနေတုန်း အာဖရိက၊ ဥရောပ၊ အာရှနဲ့ ဩစတြေးလျ တိုက်တွေမှာ မှောင်နေတာကလဲ တစ်ကျွန်းလင်းခိုက် သုံးကျွန်း မိုက်ဆိုတာနဲ့ မနီးစပ် ပေဘူးလား။ ဗုဒ္ဓကျမ်းဂန်တွေမှာ ဖော်ပြတဲ့ cosmology (စကြဝဠာဗေဒ) ဟာ အတော်ကို reasonable ဖြစ် (ကြောင်းကျိုး ဆီလျော်) ကြောင်းပါ။ ▣

